

Startnotitie

Voorlopige projectnaam: Gebiedsproces Windenergie Reijerscop

Ambtelijk opdrachtgever: Rolf Schipper, programmamanager energietransitie

Bestuurlijk opdrachtgever: het college van B&W, vertegenwoordigd door Jelmer Vierstra, wethouder Financien, Duurzaamheid, Klimaat & Energietransitie

Voorgenomen projectleider: Marc van der Veer

Bijlagen:

- 1. Overzicht kaders 'praatplaat'*
- 2. Tijdlijn*

Aanleiding

In juli 2021 koos de gemeenteraad voor grootschalige windenergie in Woerden. Ook heeft de raad toen algemene voorwaarden hiervoor vastgesteld in het 'Afwegingskader grootschalige duurzame energie'(1). In januari 2023 wees de gemeenteraad de polder Reijerscop aan als het enige zoekgebied (tot 2030) voor deze windenergie(2).

De gemeente heeft de intentie om de polder Reijerscop open te stellen voor windenergie als dat mogelijk is binnen de huidige wet- en regelgeving. Daarom start de gemeente met een gebiedsproces in deze polder. Het doel van het gebiedsproces is om in kaart te brengen:

- Of de opwek van windenergie inderdaad mogelijk is in dit zoekgebied binnen de huidige wet- en regelgeving (onder meer op het gebied van gezondheid, geluidsnormen en natuur);
- En zo ja, hoe de wensen, issues en zorgen van omwonenden daarbij zo goed mogelijk meegewogen kunnen worden;
- Hoe de overlast voor omwonenden zo goed mogelijk beperkt kan worden;
- Welke landschappelijke voorwaarden er zijn in dit gebied;
- Welke mogelijkheden er zijn om (financiële) meerwaarde te realiseren voor omwonenden en andere belanghebbenden;
- Welke technische mogelijkheden er zijn;
- Met welke wettelijke eisen we rekening moeten houden;
- Of er initiatiefnemers zijn die interesse hebben om windenergie te ontwikkelen in het gebied;
- Welke andere voorwaarden er zijn in het gebied.

Deze startnotitie gaat over de aanpak van dit gebiedsproces. Hierin staat op hoofdlijnen hoe de gemeente te werk gaat. Ook deze startnotitie wordt door de gemeenteraad vastgesteld (september 2023). Daarna gaat het gebiedsproces van start.

1. Eindproduct

Eindverslag gebiedsproces

Aan het einde van het gebiedsproces biedt het college de raad een eindverslag aan met de opbrengsten en conclusies uit het gebiedsproces. Bij dit verslag deelt het college in ieder geval:

- Uitkomsten van de gedane onderzoeken;
- Rapportage van de participatie in het gebiedsproces met daarbij inzicht in hoeveel mensen betrokken zijn geweest, op welke momenten en manieren zij betrokken zijn geweest en wat hun inbreng was (geanonimiseerd);
- Een inventarisatie van mogelijke initiatiefnemers.

Toetsingskader

Als de opwek van windenergie inderdaad mogelijk blijkt in Reijerscop binnen de huidige wet- en regelgeving, dan maakt het college een toetsingskader op basis van de uitkomsten van dit gebiedsproces. Zo sluit dit toetsingskader zo goed mogelijk aan bij de kenmerken van het gebied en de wensen en zorgen van omwonenden.

In het toetsingskader staat welke extra voorwaarden de gemeente wil stellen aan windenergie in deze polder. (In aanvulling op wat er al is besloten in het gemeentebrede Afwegingskader grootschalige duurzame energie.) Aan de hand van dit toetsingskader kan de gemeente vergunningaanvragen beoordelen van partijen die windenergie willen ontwikkelen.

1 Op 15 juli 2021 met raadsbesluit D/21/022924 Afwegingskader grootschalige duurzame energie
2 Op 26 januari 2023 met raadsbesluit D/22/080193 Gebiedskeuze voor grootschalige windenergie

Het college doet de raad een voorstel voor het toetsingskader (medio 2024). De gemeenteraad stelt het toetsingskader vast.

Voorstel voor vervolg procedure

Bij het toetsingskader biedt het college de raad ook een advies aan voor het vervolg van de ruimtelijke procedure. Bij het eerdere raadsbesluit over het Afwegingskader grootschalige duurzame energie heeft de gemeenteraad een stappenplan vastgesteld. Op basis van het gebiedsproces bekijkt het college of dit stappenplan nog volstaat of dat aanpassing wenselijk is. In dat geval neemt het college dit mee bij een raadsvoorstel voor het toetsingskader.

2. Kaders voor de projectopdracht

De kaders voor het gebiedsproces komen uit eerdere besluitvorming van de gemeenteraad en uit wetgeving.

Raadsbesluit: Gebiedskeuze voor grootschalige windenergie (D/22/080193)

Met dit besluit heeft de raad kaders meegegeven voor het gebiedsproces. Dit gaat om kaders voor participatie en voor onderzoeken naar gezondheidseffecten, landschappelijke mogelijkheden en de technische en financiële mogelijkheden van windturbines in de Reijerscop. Deze onderwerpen komen allemaal aan bod in het gebiedsproces.

Sommige onderwerpen kunnen echter pas later in detail worden uitgewerkt. De te verwachten slagschaduw en geluidsbelasting zijn bijvoorbeeld pas echt in kaart te brengen als je weet waar de windturbines precies komen te staan en hoe hoog ze zijn. Dat is pas duidelijk als er een concreet plan ligt van een initiatiefnemer. Deze initiatiefnemer is dan verantwoordelijk voor een Milieu Effect Rapportage waar dit in staat. In het gebiedsproces brengt het college wel algemene kennis over geluidsbelasting en slagschaduw in kaart en kan er gewerkt worden met voorbeeldberekeningen en met voorbeelden uit andere windparken.

Raadsbesluit: Afwegingskader grootschalige duurzame energie (D/21/022924)

In het afwegingskader staan algemene kaders voor de opwek van windenergie. Dit zijn ruimtelijke kaders, maar ook kaders om de overlast te beperken. Zo zijn er al algemene afspraken over geluidsnormen en het beperken van slagschaduw. In het afwegingskader staat ook wat de gemeente verwacht van een initiatiefnemer en van de mogelijkheden voor financiële participatie van inwoners.

Raadsbesluit: Participatiekader (D/21/0238150)

In het gebiedsproces is veel ruimte voor belanghebbenden om mee te praten. De gemeente Woerden heeft een participatiekader dat hier uitgangspunten voor meegeeft. Die vormen ook de basis voor dit gebiedsproces.

Nieuwe landelijke geluidsnormen voor windenergie

Op dit moment zijn nieuwe landelijke milieunormen in ontwikkeling die ook gaan over de toegestane geluidsbelasting. Die worden in 2024 verwacht. De gemeenteraad van Woerden heeft in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie al eigen normen vastgesteld die strenger zijn dan de oude landelijke normen uit het Activiteitenbesluit. Daarbij heeft de gemeenteraad ook vastgesteld dat Woerden de nieuwe landelijke normen alleen overneemt als deze strenger worden dan de huidige Woerdense normen. Blijven de nieuwe landelijke normen minder streng, dan houdt Woerden vast aan de eigen strengere normen om geluidsoverlast te beperken. Tijdens het gebiedsproces blijven we de ontwikkeling van de landelijke normen volgen. Het college zal raad en belanghebbenden hierover informeren.

3. Afbakening

Deze startnotitie gaat alleen over het gebiedsproces voor windenergie in Reijerscop. Het proces voor de realisatie van windenergie loopt daarna nog door.

Zonne-energie nu niet in gebiedsproces, tenzij gewenst

Begin 2023 heeft de gemeenteraad besloten Reijerscop nog niet open te stellen als zoekgebied voor zonne-energie. In het gebiedsproces zullen de mogelijkheden voor zonne-energie dan ook niet worden onderzocht. De raad heeft Reijerscop wel aangehouden als mogelijk zoekgebied voor zonne-energie vanaf 2025. Omdat tegen die tijd de plannen voor een mogelijk windpark waarschijnlijk nog niet definitief zijn, zou hiermee een combinatie van zonne-energie en windenergie tegen die tijd wellicht alsnog mogelijk zijn.

Het zou kunnen dat betrokkenen, zoals bewoners of initiatiefnemers van een windpark, in dit gebiedsproces de (on)wenselijkheid van zonne-energie in Reijerscop willen bespreken. Die ruimte is er. Het college zal de meningen inventariseren en meenemen in de uitkomsten van het gebiedsproces zodat uw raad dit mee kan wegen in besluitvorming.

Niet-energie onderwerpen krijgen ruimte

In het Afwegingskader grootschalige duurzame energie staat als voorwaarde dat er een combinatie gemaakt moet worden met minstens één ander thema zoals recreatie, waterbeheer, landbouw, etc. Ook omwonenden en andere belanghebbenden kunnen andere onderwerpen mee willen nemen in dit gebiedsproces. Het college vindt het belangrijk dat die ruimte er is.

Belanghebbenden zijn breed

Het college vindt dat iedereen die het proces wil volgen en mee wil praten, die ruimte moet krijgen.

Gebiedsproces gaat alleen over windenergie in Woerden

In Utrecht en Montfoort is er dicht bij het Woerdense zoekgebied ook aandacht voor windenergie. De projecten in de drie verschillende gemeenten staan los van elkaar. De gemeenten houden elkaar op de hoogte, maar werken niet actief samen en lopen ook niet gelijk op in het proces. In Utrecht loopt al een concrete vergunningsaanvraag en Montfoort verkent net de mogelijkheden. Vanuit gemeentelijk perspectief staat dit Woerdense gebiedsproces dan ook los van wat er in beide buurgemeenten gebeurt. Er zullen wel omwonenden zijn die mogelijk betrokken worden bij twee of zelfs drie verschillende processen voor windenergie in verschillende gemeenten. Het college vindt het belangrijk dat hier zorg en aandacht voor is in het gebiedsproces.

4. Kansen, risico's, draagvlak

Draagvlak

Het draagvlak voor windenergie is gemengd en dat heeft invloed op het gebiedsproces. Tegenstanders zouden graag de komst van windturbines nog volledig stoppen. Dat begrijpt het college. Maar in dit gebiedsproces gaat het niet meer om de vraag óf de gemeente windenergie wil, maar om de vraag of dat mogelijk is binnen dit zoekgebied en hoe we dat het beste kunnen aanpakken.

Het is nadrukkelijk niet het doel van het gebiedsproces om draagvlak voor windenergie te creëren. Iedereen heeft het recht om voor of tegen de komst van windenergie in Woerden te zijn. Het college vindt het dan ook een voorwaarde voor een goed gebiedsproces dat we met respect met die verschillende meningen omgaan.

Het doel is wel om zo goed mogelijk in kaart te brengen welke issues, zorgen en wensen er zijn bij belanghebbenden, bij voor- en tegenstanders en iedereen daartussenin. En om te

kijken naar mogelijke oplossingen om daaraan tegemoet te komen. Zodat als er straks windturbines zouden komen, dat op de beste manier gebeurt, met zo min mogelijk nadelen voor omwonenden en andere betrokkenen.

Kansen

Omwonenden en betrokkenen bereid tot gesprek

Voor het gebiedsproces is een omgevingsmanager aangetrokken die al met meerdere omwonenden contact heeft gehad. Het eerste beeld is dat voor- en tegenstanders bereid zijn in gesprek te gaan. Dit is een kans omdat we zo ook het breedst issues, zorgen en wensen kunnen ophalen om rekening mee te houden in het vervolg.

Deelname aan gebiedsproces staat later bezwaar en beroep niet in de weg

Alle betrokkenen kunnen, als zij dat willen, in een latere fase van vergunningsverlening altijd nog gebruik maken van de mogelijkheden tot bezwaar (bij de gemeente) en beroep (bij de Raad van State). Dit kan ook als zij nu meedoen in het gebiedsproces en bijvoorbeeld al afspraken maken over grondvergoedingen of compensatie. Dit is een kans omdat het voor betrokkenen ruimte laat om straks een windpark aan te vechten én nu wel vast mee te denken over overlastbeperking voor het geval dat er wel een windpark komt.

Risico's

Niet alle wensen zijn te realiseren

In het gebiedsproces kijken we naast wensen van belanghebbenden ook naar praktische omstandigheden als netcongestie, vogelstand en de haalbaarheid van een businesscase. Het kan gebeuren dat wensen van belanghebbenden om praktische redenen niet mogelijk blijken. Dit kunnen we niet voorkomen. Daarom vindt het college het belangrijk om tijdens het gebiedsproces steeds open en transparant iedereen te informeren over de (on)mogelijkheden die we tegenkomen. De omgevingsmanager is hier een spil in als eerste gesprekspartner voor betrokkenen.

Niet alle wensen kunnen we later als harde eis hanteren

In een toetsingskader kunnen we eisen opnemen voor een windpark. Maar alleen *ruimtelijke* eisen zijn juridisch afdwingbaar. Dat geldt dus niet voor eisen over lokaal eigendom of compensatie voor omwonenden. In de praktijk worden deze eisen vaak wel opgevolgd door initiatiefnemers. De juridische houdbaarheid van verschillende wensen en eisen zal worden onderzocht als onderdeel van het gebiedsproces. In een eventueel toetsingskader wordt dit alles nader uitgewerkt en toegelicht.

De provincie onderzoekt gelijktijdig windenergie in deze polder

De provincie Utrecht is bezig met een breed onderzoek naar mogelijke locaties voor windenergie in de provincie. Daarbij neemt de provincie ook de Reijerscop mee. Uitgangspunt van de provincie is dat hun onderzoek en participatieproces geen lokale processen doorkruisen. Om dit te waarborgen stemt de gemeente af met de provincie.

5. Globale projectaanpak en –organisatie

Het gebiedsproces bestaat op hoofdlijnen uit drie onderdelen:

1. Participatie gericht op het in kaart brengen van issues, wensen en zorgen van belanghebbenden en op het verkennen van oplossingen;
2. Het (laten) doen van onderzoek naar gebiedspecifieke onderwerpen ;
3. In kaart brengen van mogelijke initiatiefnemers.

Deze drie onderdelen zullen parallel aan elkaar worden uitgevoerd. Onderzoek dat nu al kan worden uitgezet, wordt zo snel mogelijk opgeleverd. Zo kunnen we die uitkomsten weer meenemen in gesprekken met initiatiefnemers en belanghebbenden. In de gesprekken kunnen nieuwe wensen naar voren komen, waarvoor aanvullend onderzoek nodig is, of de

expertise van een initiatiefnemer noodzakelijk is. Zo vullen deze drie onderdelen elkaar aan om te komen tot een zo compleet mogelijk beeld van de wensen en de haalbaarheid daarvan.

Voor het gehele proces hanteert het college een zevental algemene uitgangspunten.

Algemene uitgangspunten

1. Het proces staat vooraf alleen op hoofdlijnen vast

Uitkomsten van gesprekken kunnen aanleiding zijn om tijdens het gebiedsproces nieuw onderzoek te starten en andersom. Bovendien moeten mensen die meepraten de ruimte hebben om aan te geven hoe zij graag betrokken worden. Daarom kiest het college voor een aanpak op hoofdlijnen zonder alles in beton te gieten. Zo laten we ruimte om samen met betrokkenen onderweg de uitwerking verder vorm te geven.

2. Veiligheid en vertrouwelijkheid van inbreng staat voorop

Het moet voor iedereen veilig voelen om deel te nemen aan het gebiedsproces. Dat betekent dat je in vertrouwen inbreng kan geven als je dat wilt. Naast openbare avonden is er dus ook altijd ruimte om persoonlijk contact op te nemen met de omgevingsmanager. In de rapportage van uitkomsten verwerken we alle inbreng geanonimiseerd.

3. Uitkomsten moeten herleidbaar zijn door transparante verslaglegging

Tegelijkertijd is het belangrijk dat de uitkomsten herleidbaar zijn. Achteraf moet voor iedereen duidelijk zijn wat er met de inbreng van betrokkenen is gedaan en waarom deze wel of niet is verwerkt in een toetsingskader. Het college wil de uitkomsten van het gebiedsproces zoveel als mogelijk leidend laten zijn in het toetsingskader. Maar de kans is groot dat mensen het niet met elkaar eens zijn binnen het gebiedsproces. Daarom is transparante verslaglegging tussentijds van belang.

4. Alle deelnemers moeten over gelijke informatie kunnen beschikken

Om gelijkwaardig te kunnen meepraten is het belangrijk dat alle gesprekspartners over dezelfde basisinformatie kunnen beschikken. Het is om te beginnen belangrijk dat iedereen weet wat al vaststaat en waarover nog ruimte is voor gesprek. Daarom gebruiken we de bijlagen van deze startnotitie als basis om de kaders van het gebiedsproces aan te geven. Ook nieuwe vragen of inzichten onderweg, zoals de uitkomsten van onderzoeken, moeten voor iedereen openbaar en begrijpelijk toegankelijk zijn. Het college zorgt ervoor dat dit steeds beschikbaar is en zal betrokkenen hier actief op attenderen.

5. Binnen de kaders laten we zoveel mogelijk ruimte

In eerdere raadsbesluiten zijn al kaders vastgesteld voor windenergie. Sommige kaders zijn harde afspraken, maar er staat ook nog veel open. Soms staan alleen voorkeuren geformuleerd. Deze voorkeuren neemt het college als vertrekpunt in het gebiedsproces. Maar het college kiest er nadrukkelijk voor om zoveel mogelijk ruimte te laten aan alle betrokkenen om oplossingen te zoeken die aansluiten bij hun wensen en zorgen. Als een alternatief op meer draagvlak kan rekenen bij omwonenden en andere belanghebbenden, dan zal het college dit meegeven aan de raad bij de uitkomsten van het gebiedsproces.

6. Bij participatie werken we van binnen naar buiten

De impact van windturbines in Reijerscop is niet voor iedereen gelijk. De mogelijkheden om grondposities te bepalen en de mogelijke geluidsoverlast, wegen bijvoorbeeld veel zwaarder voor mensen die in de polder wonen of daar grond bezitten dan voor mensen aan de andere kant van de gemeente. De mensen voor wie de impact groter is, betrekken we dan ook intensiever in het gebiedsproces. We beginnen het gebiedsproces met hen, met de meest directe belanghebbenden. Vanaf daar werken we van binnen naar buiten. Zo hebben de mensen die de meeste impact ervaren de gelegenheid om mee te praten voordat mensen die er verder van af staan al een invulling hebben gegeven aan oplossingen.

7. Gemeentegrenzen niet van belang voor bepalen belanghebbenden

Omwonenden uit buurgemeenten (Utrecht en Montfoort) moeten ook mee kunnen praten in het gebiedsproces omdat de komst van windturbines op Woerdens grondgebied ook een directe impact heeft op hún leefomgeving. Waar het gaat om de (directe) omwonenden maakt het college daar geen onderscheid in. Bestuurlijk en ambtelijk stemmen we met collega's uit de beide buurgemeenten af hoe wij hun inwoners uit de omgeving van ons zoekgebied het beste kunnen betrekken.

Participatie om issues, zorgen, wensen en oplossingen in kaart te brengen

Het college onderscheidt in ieder geval de volgende groepen van belanghebbenden:

- a. Directe burenen van het zoekgebied, bewoners en ondernemers in/aan de polder.
- b. Grondeigenaren met grond binnen het zoekgebied.
- c. Omwonenden en ondernemers in een zone van ongeveer 2,5 kilometer om het zoekgebied (10 x tiphoogte).
- d. Betrokken bewonersorganisaties en belangenorganisaties.
- e. Betrokken (semi)overheden en nutsbedrijven.
- f. Overige inwoners van de gemeente Woerden.

Voor de eerste twee groepen heeft de mogelijke komst van windturbines in deze polder de grootste impact. Vanuit het uitgangspunt dat we van binnen naar buiten werken, zijn dit dan ook de mensen die we het meest intensief betrekken en met wie we als eerste het gesprek aangaan.

Ad A Directe burenen van het zoekgebied, bewoners en ondernemers in/aan de polder.

De directe burenen definieert het college nu op basis van natuurlijke grenzen aan het gebied. Dat gaat om de bewoners aan of binnen de rechthoek A12 (in het noorden), Cattenbroekerdijk (in het westen), Mastwijkerdijk/Achthoven West (in het zuiden) en de N228 (in het oosten). Dit gaat dus ook om bewoners van buurgemeenten Utrecht en Montfoort.

Hier ligt de focus op persoonlijk/rechtstreeks contact in aanvulling op de bredere openbare participatiemogelijkheden. Voor deze mensen staan de windturbines gevoelsmatig het meest 'in hun achtertuin' en zij zullen overlast ook als eerste ervaren. Een omgevingsmanager is voor hen als eerste aanspreekpunt beschikbaar en zal ook frequent dit gebied en omwonenden bezoeken. Dat kan individueel aan de keukentafel, dat kan ook in groepsverband of met informatieavonden. Deze mensen informeren we actief en rechtstreeks over de voortgang van het gebiedsproces, over de tussentijdse opbrengsten en over de verschillende participatiemomenten.

Ad B Grondeigenaren met grond binnen het zoekgebied

Binnen het gebiedsproces kijken we ook naar mogelijke of gewenste grondposities. We gaan hiervoor in gesprek met grondeigenaren, pachters en eventuele andere rechthebbenden.

In het afwegingskader is al opgenomen dat de voorkeur van de gemeente uitgaat naar socialisering van grondvergoedingen. Dat houdt in dat grondeigenaren binnen een gebied samen afspraken maken over een verdeling van de beschikbare vergoedingen voor grond. Windturbines moeten onderling een minimale afstand aanhouden (afhankelijk van grootte en type turbine) waardoor het mogelijk is dat twee aangrenzende grondeigenaren met interesse om grond beschikbaar te stellen dit niet allebei kunnen doen. Deze afspraken zijn niet alleen aan de gemeente, maar gebeuren in onderling overleg tussen grondeigenaren, gemeente en mogelijke initiatiefnemers in het gebied. De gemeente initieert en faciliteert het gesprek hierover en zal de grondeigenaren in het gebied actief benaderen.

Ook bij deze groep ligt de focus op persoonlijke/rechtstreekse communicatie met de omgevingsmanager en op bijeenkomsten specifiek gericht op grondeigenaren. Uiteraard staat het ook deze groep vrij om deel te nemen aan algemene participatiemomenten.

Ad C. Omwonenden en ondernemers in een zone van ongeveer 2,5 kilometer om het zoekgebied (10 x tiphoogte).

Om het zoekgebied heen bestaat een bredere kring van omwonenden. Hiervoor benaderen we iedereen die grofweg binnen een afstand van 2,5 km van het zoekgebied woont. Dit sluit aan bij het Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energie, waarin een afstand van 10 keer de tiphoogte is aangegeven als het gebied waarbinnen bewoners moeten worden betrokken. Ook in een recente uitspraak van de Raad van State is aangegeven dat bewoners binnen deze straal belanghebbend zijn bij een windproject.

De exacte straal van tien keer tiphoogte is echter niet bekend totdat duidelijk is waar precies windturbines komen te staan en hoe hoog ze zijn. Daarom houdt het college deze vuistregel van 2,5 kilometer van het gehele zoekgebied aan. Hiermee stellen we zeker dat iedereen die straks formeel belanghebbend is, nu al als belanghebbende wordt meegenomen. Daarbij volgen we natuurlijke/logische grenzen en nemen het gebied eerder ruimer dan krapper. Zo voorkomen we dat de verspreiding van een brief bijvoorbeeld plotseling halverwege een straat ophoudt. Het Dorpsplatform Harmelen gaf al aan dat het onderwerp binnen de hele kern leeft, dat maakt het logisch de hele kern in deze straal mee te nemen. Ook in deze groep vallen bewoners uit buurgemeenten Utrecht en Montfoort.

De bewoners in deze bredere kring wonen op een wat grotere afstand dan de directe burens. De impact van bijvoorbeeld geluid zal voor hen kleiner zijn. Maar dat neemt niet weg dat de windturbines ook voor hun echt merkbaar aanwezig zijn in hun directe leefomgeving. Het college vindt het dan ook belangrijk dat ook deze bredere kring rechtstreeks met een brief huis aan huis geïnformeerd wordt over het gebiedsproces en de mogelijkheden voor participatie zoals informatieavonden. Op aanvraag is voor hen een persoonlijk gesprek uiteraard ook mogelijk.

Ad D. Bewoners- en belangenorganisaties

Er zijn verschillende organisaties die de belangen vertegenwoordigen van bewoners, natuur, milieu, landbouw, etc., en/of die kennis hebben van de lokale omgeving, van energieopwek en duurzaamheid en/of zelf belanghebbend zijn bij windenergie in Reijerscop. Het college vindt de inbreng van deze organisaties belangrijk omdat zij door hun kennis van het gebied en van betrokkenen kunnen bijdragen aan betere plannen. Bovendien zijn dit partners met wie de gemeente vaker in gesprek is en hecht het college aan een goede relatie met hen. Zij zijn ook bij uitstek partners die breder mee kunnen denken over andere thema's in het gebied en de kansen die er zijn om die aan dit proces te koppelen.

De volgende organisaties worden in ieder geval rechtstreeks uitgenodigd om mee te denken in het gebiedsproces en geïnformeerd over de uitkomsten:

- Dorpsplatform Harmelen
- LTO Noord, afdeling Woerden
- Natuur en Milieufederatie Utrecht
- Energiecoöperatie Woerden Energie
- NLVOW, de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines
- Buren van Rijnenburg
- Stichting Hugo Kotestein
- Stichting Het Groene Hart
- Stichting De Groene Buffer
- Duurzaam Woerden
- IVN Woerden
- Energiecoöperatie Rijne Energie
- Energiecoöperatie Lek en IJsselstroom

De meeste van deze organisaties hebben ook al eerder gereageerd op het (concept-) afwegingskader. Met deze organisaties gaan we in gesprek aan de hand van dezelfde kaders als bij de andere belanghebbenden (zie ook de bijlagen). En ook aan hen bieden we ruimte om breed mee te denken en onderwerpen voor gesprek aan te dragen.

Aan deze organisaties vragen wij bovendien of en op welke wijze zij een rol voor zichzelf zouden zien in het mede-betrekken van andere belanghebbenden, in het doen van onderzoek in het gebied en in het vervolg na dit gebiedsproces.

Bij het opstellen van deze startnotitie is al gesproken met het Dorpsplatform Harmelen. Het dorpsplatform is er voor de inwoners van Harmelen en denkt daarom graag mee over de manier waarop we dit participatieproces vormgeven. Het dorpsplatform wil bewoners graag attenderen op de mogelijkheden om mee te praten. En het dorpsplatform kan goed horen wat er leeft en waar vragen over zijn en zo aangeven welke gespreksonderwerpen aan bod moeten komen of waar de gemeente meer informatie over moet verschaffen. Maar het dorpsplatform wil en kan nooit inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de uitkomsten en de besluitvorming in het gebiedsproces. Met het dorpsplatform is afgesproken dat we (gemeente en platform) elkaar tijdens het gebiedsproces regelmatig informeren over de voortgang.

Bovenstaande lijst is niet uitputtend. Andere organisaties die graag betrokken willen worden, zijn van harte welkom zich te melden. De gemeente zorgt voor brede algemene berichtgeving over het gebiedsproces om inwoners en organisaties op deze mogelijkheid te attenderen.

Ad E. Betrokken (semi)overheden en nutsbedrijven

Tenminste de volgende (semi)overheden en nutsbedrijven worden door het college geïnformeerd over het gebiedsproces en uitgenodigd om mee te denken:

- Gemeente Utrecht
- Gemeente Montfoort.
- Provincie Utrecht
- Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
- Stedin
- ODRU

Ad F. Overige inwoners van de gemeente Woerden

Zoals aangegeven ligt de focus van de gemeente primair bij de belanghebbenden die de meeste impact ervaren van de windturbines en bij belanghebbenden die specifieke kennis of expertise kunnen inbrengen. Maar de energietransitie gaat iedereen in Woerden aan. Het college hecht eraan dat iedereen die zich betrokken voelt, ruimte heeft om mee te praten. Hier kiest de gemeente voor algemene openbare communicatiemiddelen zoals de website van de gemeente, lokale nieuwsmedia en social media.

Communicatie- en participatiekanalen

We organiseren algemene openbare participatiemogelijkheden, waar iedereen die dat wil de mogelijkheid heeft om deel te nemen. Dit doen we bijvoorbeeld met fysieke bijeenkomsten en via het online participatieplatform denkmee.woerden.nl.

We gebruiken ook algemene communicatiekanalen zoals de website, sociale media en de lokale nieuwsmedia om iedereen hierop te attenderen en om de uitkomsten te kunnen terugkoppelen.

In aanvulling daarop zet het college in op meer participatiemogelijkheden en meer rechtstreekse persoonlijke communicatie voor die groepen die het meest belanghebbend zijn, zoals de (direct) omwonenden aan het gebied.

Onderzoeken naar gebiedspecifieke onderwerpen

Onderstaande onderzoeken worden uitgevoerd als onderdeel van het gebiedsproces door de gemeente of door een initiatiefnemer. Het streven is de onderzoeken waar mogelijk vroeg in het gebiedsproces te (laten) doen zodat de uitkomsten input bieden voor de gesprekken met belanghebbenden. Het kan ook zijn dat de inbreng van belanghebbenden aanleiding is tot het uitzetten van aanvullende onderzoeken. Die ruimte is er in het gebiedsproces.

De volgende onderwerpen worden in ieder geval nader onderzocht:

- Geluidimpact van een windpark, in combinatie met andere geluidsbronnen in het gebied, met name de snelweg A12.
- Bestaande wetenschappelijke onderzoeken naar mogelijke gezondheidsimpact van een windpark
- Lichtimpact van een windpark
- Mogelijke slagschaduw op woningen
- Mogelijke oplossingen om de overlast van een windpark te beperken*
- Regelingen voor socialisatie van grondvergoedingen*
- Garantiefonds ontmanteling windpark*
- Mogelijke vormen van lokaal eigendom en eigenaarschap*
- Mogelijke vormen van omwonendenregelingen*
- Mogelijkheden voor een omgevingsfonds*
- Mogelijkheden om de gehele Woerdense gemeenschap te laten profiteren van de opbrengsten van het windpark*
- Effect van een windpark op de waarde van woningen in het gebied
- Mogelijkheid voor vaste stroomprijzen voor bewoners/ondernemers door direct stroom af te nemen van het windpark*
- Gevolgen voor cultuurhistorische en landschappelijke waarden in het gebied
- Biodiversiteit en vogelstand
- Bodemkwaliteit, bodemdaling en waterhuishouding
- Combinatiemogelijkheden met stroomafname in het gebied
- Beperkingen als gevolg van gasleidingen en andere infrastructuur in het gebied

* Bij deze onderzoeken nemen we ook voorbeelden mee van oplossingen en regelingen zoals die bij bestaande windparken elders in het land zijn georganiseerd om te leren van deze ervaringen.

Waar mogelijk benut het college de expertise van de bewonersorganisaties, belangenorganisaties, (semi) overheden en nutsbedrijven bij deze onderzoeken.

In kaart brengen mogelijke initiatieven

In het gebiedsproces brengen we ook in kaart welke initiatiefnemers interesse hebben in het ontwikkelen van een windpark in Reijerscop en welke grondeigenaren grond willen inbrengen. Sommigen hebben zich al eerder gemeld bij de gemeente. Daarnaast delen we via publieke kanalen een oproep aan geïnteresseerden om contact op te nemen.

We maken duidelijk dat we aansturen op één windpark. Dat betekent dat alleen één initiatief (een enkele initiatiefnemer of een consortium van initiatiefnemers) een windpark kan bouwen.

Vanwege de eis van 50% lokaal eigendom, gaan we nadrukkelijk in gesprek met energiecoöperaties. We inventariseren wat hun plannen zijn en in hoeverre deze aansluiten bij het afwegingskader en bij de wensen van belanghebbenden. Wanneer daar aan beide kanten interesse in is, kan de gemeente ook het directe gesprek tussen energiecoöperatie en omwonenden faciliteren. Dit kan initiatiefnemers beter inzicht geven in de wensen van omwonenden, en kan omwonenden helpen een reëel beeld te krijgen van de financiële en

praktische mogelijkheden omtrend de realisatie van een windpark, zoals een omgevingsfonds en compensatieregelingen.

In alle gevallen blijft het helder dat in deze fase formeel nog geen initiatiefnemer wordt geselecteerd. Eerst wordt het toetsingskader door de raad vastgesteld. Op basis van dat toetsingskader kan het college vervolgens besluiten of een vergunningsaanvraag door de gemeente in behandeling wordt genomen.

Als er meerdere initiatiefnemers zijn die een vergunningsaanvraag in willen dienen, dan biedt het toetsingskader de basis voor een maatschappelijke tender. Bij een maatschappelijke tender kunnen verschillende initiatiefnemers hun plan voorleggen. Het plan dat het beste scoort volgens de eisen en wensen uit het toetsingskader, krijgt het recht om zijn plannen nader uit te werken en een vergunning aan te vragen. Maar het kan ook blijken dat de geïnteresseerde initiatiefnemer(s) samen willen optrekken om een aanvraag in te dienen. Als er per saldo maar één (consortium van) initiatiefnemer(s) is, dan is een maatschappelijke tender niet zinvol. Bij het raadsvoorstel voor een toetsingskader doet het college op basis van deze omgevingschets ook een voorstel voor het vervolgproces.

6. Projectorganisatie

De opdrachtgever is de programmamanager energietransitie.

De kern van het projectteam wordt gevormd door een projectleider, omgevingsmanager, communicatieadviseur, beleidsadviseur en projectondersteuner. Waar nodig worden collega's uit andere disciplines betrokken en om input gevraagd. Dit betreft in ieder geval de participatieadviseur, de dorpsambtenaar en collega's van ruimtelijke ordening, vergunningen en juridisch.

De omgevingsmanager is het eerste aanspreekpunt voor alle betrokkenen uit de omgeving van het project.

Waar mogelijk wordt in dit project de ervaring en expertise van lokale bewoners- en belangenorganisaties gevraagd, zie ook paragraaf 6. Dorpsplatform Harmelen is geraadpleegd bij de totstandkoming van deze startnotitie. Ook omwonenden zijn uitnodigd hierover mee te denken.

7. Kosten, baten en dekking

Geraamde kosten

Gebiedsproces met belanghebbenden	€ 60.000
Onderzoeken door externe deskundigen	€ 100.000
Totaal	€160.000

Kosten waren al opgenomen in de begroting van Energietransitie. Financiering komt uit de CDOKE-gelden die we van het Rijk hebben ontvangen voor de uitvoering van het klimaatakkoord.

Personele inzet

Programmamanager Energietransitie	0,2 fte
Projectleider	0,8 fte
Omgevingsmanager	0,8 fte
Communicatieadviseur	0,2 fte
Projectondersteuner	0,4 fte
ODRU	Incidenteel
Overige gemeentelijke medewerkers	Incidenteel

8. Vervolgstappen

Het gebiedsproces heeft tot doel te verkennen of windenergie in Reijerscop binnen de huidige wet- en regelgeving inderdaad mogelijk is in de Reijerscop en zo ja, welke aanvullende voorwaarden voor een windpark wenselijk zijn.

Aan de hand van het gebiedsproces kan het college de ruimtelijke procedure verder in gang zetten. Te beginnen met het opstellen van een toetsingskader met nadere criteria. Zie verder de planning bij punt 11.

9. Rol van de raad

Met deze startnotitie geeft de gemeenteraad vanuit zijn kaderstellende rol de richtlijnen mee voor het gebiedsproces. Dit is in lijn met hoofdstuk 8 van het participatiekader.

Als windenergie inderdaad mogelijk is in de Reijerscop binnen de huidige wet- en regelgeving, dan levert de opbrengst van het gebiedsproces input voor een toetsingskader aan de hand waarvan de gemeente vergunningsaanvragen kan toetsen. De gemeenteraad stelt dat toetsingskader vast. Het college zorgt dan ook voor een verslag van het gebiedsproces als onderlegger bij het toetsingskader om de raad te faciliteren bij zijn controlerende rol.

Gedurende het gebiedsproces informeert het college waar mogelijk de raad tussentijds over de uitkomsten van onderzoeken, zeker daar waar deze gevolgen hebben voor de kaders zoals vastgesteld in deze startnotitie.

Het gebiedsproces draait in grote mate om persoonlijk contact met belanghebbenden met de gemeente en met elkaar. Het college vindt het van belang dat er voor deze belanghebbenden voldoende ruimte is om vrijuit te spreken en om samen mogelijke richtingen te verkennen, zonder dat dit meteen breder gedeeld wordt of dat er al meteen conclusies aan verbonden worden. Het college zal dan ook terughoudend zijn met tussentijds al teveel duiding te geven aan wat er is besproken. Wel is het voor een goed participatieproces belangrijk dat iedereen steeds weet wat er is besproken en wat er nog ter tafel ligt. Het college zorgt dan ook voor algemeen openbare en feitelijke terugkoppeling tussendoor en zal de raad hier steeds over informeren.

Bij openbare (online) bijeenkomsten in het gebiedsproces nodigt het college, waar mogelijk, de raad uit als toehoorder. Dit is conform het participatiekader, hoofdstuk 8. Het college stemt hierover af met de griffie.

10. Planning

Planning voor het project Gebiedsproces Windenergie Reijerscop

Sept 2023	Vaststelling startnotitie door de raad
Sept '23 – maart '24	Gebiedsproces
April 2024	Opleveren verslag gebiedsproces en toetsingskader
Mei 2024	Vaststelling verslag gebiedsproces, toetsingskader en maatschappelijke tender (indien zinvol) door de raad

Indicatieve planning vervolgproces voor de realisatie van het windpark

Juli 2024	Optioneel: Openstellen maatschappelijke tender
Jan 2025	Selectie initiatiefnemer door het college (Dit kan eerder als de maatschappelijke tender wordt overgeslagen)
2025	Milieu Effect Rapportage (MER), omgevingsplan- en omgevingsvergunningsprocedure
2026	Vaststelling (afwijking van) omgevingsplan voor vergunning windpark door college of raad
2027	Vorbereiding windpark
2028-2029	Realisatie windpark
Vanaf 2029	Exploitatie windpark

11. Toelichting op de bijlagen

Bij deze startnotitie zijn drie bijlagen gevoegd die ook dienen als onderlegger voor het gebiedsproces. Hierin staan de kaders voor het gebiedsproces. Het doel is om alle betrokkenen hiermee overzichtelijk te informeren over wat er al vaststaat en waar nog ruimte is voor gesprek. Zie ook uitgangspunt 4 'Alle deelnemers moeten over gelijke informatie kunnen beschikken'.

Bijlage 1. Overzicht kaders 'praatplaat'

In deze 'praatplaat' staan de onderwerpen die in ieder geval aan bod komen in de participatie in het gebiedsproces. Dit is niet uitputtend, omdat er ruimte is voor betrokkenen om onderwerpen aan te dragen. Bij deze onderwerpen is gebundeld wat al vaststaat door het eerdere raadsbesluit over het Afwegingskader grootschalige duurzame energie. Dit geeft de kaders weer waarbinnen het gesprek in het gebiedsproces gevoerd kan worden. Zaken die in dit eerdere besluit alleen als voorkeur zijn uitgesproken, zijn hier ook zo overgenomen zodat duidelijk is dat daar ruimte is voor gesprek.

Bijlage 2. Tijdlijn

Met deze tijdlijn maken we inzichtelijk welke stappen en besluitvorming al doorlopen zijn en wat er zeker nog volgt (dichte groene lijn) tot april 2024. En welke stappen en momenten van besluitvorming en mogelijkheden tot inspraak, bezwaar en beroep daarna nog volgen als uit het gebiedsproces blijkt dat windenergie inderdaad mogelijk is in de Reijerscop binnen de huidige wet- en regelgeving (onderbroken groene lijn).